

NORD-BORNHOLMS UGEBLAD

Udgivet af et Interessentskab.
Ansvarshavende: Otto Gornitzka.
Telefon 74.
Trykt i Allinge Bogtrykkeri.

Udgaar i et Antal af 1600 Eksempl.
og forsendes gennem Postvæsenet
til alle Hjem i Allinge-Sandvig.
Ølsker, Rutsker, Rø og Klemesker

Nr. 264

Fredag den 18 Oktober 1918

6te Aarg.

Udebliver Bladet

beder vi Læserne henvende sig paa Postkontoret, og Fejlen vil hurtigt blive rettet. I modsat Fald maa De henvende Dem til Bladets Kontor, og vi skal da sørge for, at De faar det tilsendt.

De averterende

anmodes om at indlevere deres Annoncer inden Torsdag. Smaa Avertissementer kunne dog som Regel medtages indtil Torsdag Middag.

Muslingemel til Hønsfoder.

Af
Folketingsmand Vilh. Rasmussen.

Efter at Lederen af den biologiske Stotion, Dr. phil. Joh. Petersen havde paavist, at Høns kan fodres med knuste Muslinger, og Landbohøjskolen ved Forsøg havde konstateret Muslingefoderets Værdi, er der hist og her bleven skrabet en Del, som er tørrede og forhandlet rundt om i Landet.

Der er imidlertid en ubehagelig Vanskelighed ved Anvendelsen af Muslingerne, idet de i den varme Aarstid lugter ækelt; desuden fylder de overordentlig meget i Forhold til deres Næringsværdi og er derfor forholdsvis kostbare at forsende. Men disse Ulemper er nu besejrede af Direktøren for en fynsk Kornforretning, A/S „Langelands Korn“ i Odense. Hr. Direktør Nielsen har nemlig faaet den gode Ide at tørre Blaamuslingerne ved meget høj Temperatur og derefter male dem til et forholdsvis fint Mel.

Paa denne Maade drives Vandet bort, medens de nærende Stoffer bliver tilbage i en holdbar Tilstand. Muslingemelet kan opbevares paa et tørt Sted i lange Tider; det lugter næsten ikke, i hvert Fald kan Lugten ikke mærkes, naar Melet er i lukket Rum eller en Sæk; det fylder forholdsvis meget lidt, hvorved Forsendelsesomkostningerne bliver smaa.

Men hvad indeholder dette Muslingemel? Efter en Analyse, foretaget paa en af Landbohøjskolens Forsøgsstationer, indeholder Muslingemelet af Vand 2,06 pCt., Fedtstof 1,68 pCt., kvælstofholdige Stoffer 11,64 pCt., Sukker, Stivelse og andre organiske Stoffer 13,21 pCt., Aske, især Kalk, 71,41 pCt.

Svarer Muslingemelet altid til denne Analyse, er det et særdeles værdifuldt Foder til Høns, Kalkuner, og vel sagtens ogsaa Ænder, idet det indeholder overordentlig meget Kvælstof, deriblandt ogsaa Kalk, som Dyrene har Brug for til Dannelsen af Æggeskal. Ved at blande Muslingemelet med andre forbaandeværende Foderstoffer, f. Ex. Sviemel eller Korn, faas en særdeles fortræffelig Sammensætning af Fjerkræts Foder, som i disse vanskelige Tider er af den yderste nationale Betydning.

En betydningsfuld Opfindelse

er for længere Tid tilbage gjort af Professor Brøndsted ved Polyteknisk Lærestanstalt; men først nu vil den komme Almenheden til gode. Det drejer sig om et elektrisk Element, der uden Fornyelse i længere Tid skal kunne give Lys — altsaa uden nogen Forbindelse med Elektricitetsværk. Der er dannet et Aktieselskab til Udnyttelse af Opfindelsen, og Forhandlingen begynder i næste Uge hos Firmaet Rugaard & Sørensen paa Amagerstorv i København. Batteriet bestaar af 4 Cylindre, der er fyldt med Retortgrafit og indbyrdes forbundne med hinanden, hvorefter de er samlede i en Kasse. Der hører særlige Lamper dertil, da de almindelige Pærer ikke kan anvendes, og et Batteri med Lampe (en 3 Wolt's Lampe paa 5 Lys' Styrke) vil koste 50 Kr. Vil man have Lysstyrken forøget til 10—12 Lys, kan der faaes et ekstra Batteri til en Pris af 45 Kr. Til et Batteri kræves der en Vædske, der koster i Forbrænding 80—90 Øre pr. 10 Timer. Hver femte Time skal ny Vædske hældes paa Batteriet.

Opfindelsen vil have stor Betydning alle Vegne, hvor man ikke kan komme i Forbindelse med Elektricitetsværk, og hvor man ikke har andre gode Belysningsmidler. Man maa ikke vente sig en Lampe, der kan lyse godt op i en stor Lejlighed, men man har her et udmærket Middeltillæg til en god og ganske fyldstgørende Belysning ved Arbejdsbordet. Særlig dyr er Lampen heller ikke, da Batteriet kan holde til op mod 2000 Belysningstimer.

En Proklamation til Børnene.

Nakskov Skolekommission har medgivet hvert Barn i Skolerne nedenstaaende Opfordring:

Til Eleverne!

Alt er blevet saa dyrt her hjemme. De fleste af eders Forældre maa spare for at faa Penge til Mad, Klæder og Bolig. I Børn kan paa mange Maader hjælpe til, og det bør I gøre.

I kan passe paa Spareskillingerne, saa de ikke bliver givet ud til unyttige Ting.

Foruden ved Flid og god Opførsel kan I paa en anden og meget nem Maade gøre Gengæld og vise jer taknemlige for alt, hvad Forældre og By ofrer paa eder. I kan være omhyggelige med Tøjet og Skolesagerne. Derved sparer I Moder for mange Bekymringer med at holde Tøjet helt og Fader for mangan Udgift, saavel som Byen faar færre Udgifter til Skolemateriel. Byens Borgere giver store Summer ud for at holde deres Ejendomme i Orden. I kan hjælpe dem at spare nogle af disse Penge ved at lade

være at tegne eller skrive paa eller paa anden Maade ødelægge Vægge, Plankeværker, Haver og lignende. Fred om Træer, Buske og Blomster i de offentlige Anlæg, som Byen aarlig ofrer mange Penge paa for at gøre Nakskov til en smuk By, og gør ikke disse Anlæg grimme ved at henkaste Papir og lignende deri.

Frit Ordskifte.

Personlig Frihed.

I sidste Nr. af „Nordbornholms Ugeblad“ har Hr. Gaardejer Christensen i kraftige Vendinger opfordret F. G. S. til en Uddybning af Begrebet personlig Frihed. For at forebygge at Hr. Christensen atter skal optage et eventuelt Svar fra F. G. S. som Udtryk for Den personlige Friheds Værns Tankegang, skal jeg, som Formand for Foreningens Afdl. i Allinge-Sandvig, forsøge at give Hr. Christensen min Opfattelse af personlig Frihed.

Gennem alle Tider har det været en af Menneskenes vigtigste Opgaver at stille sig selv saa frit som muligt med Hensyn til de i ethvert Kultursamfund nødvendigt opstaaende Indskrænkninger i den personlige Frihed, og det har været det store Maal for alle Frihedskampe gennem Tiderne at sikre hvert af Samfundets enkelte Individuelle Ret. Med stort Held har disse Kampe under Parolen: For Frihed været ført, saaledes skal nævnes Afskaffelse af Oldtidens Slaveri, Negerslaveriet, Stavnsbaandet, Vornedskabet, Enevælden; og nu i vore Dage Tjenestefolkenes friere Retstilling og den ved vor nye Grundlov af 1915 til Dels opnaaede politiske Frihed og Lighed.

Med den stedse stigende Kultur følger dog stadig en Række Lovbestemmelser, som er aldeles nødvendige for at beskytte enkelte af Samfundets medlemmer, og disse Love maa nødvendigvis virke indskrænkende for andres personlige Frihed, ellers var de selvsagt ikke givne.

Ved en saa vidtomfattende Indskrænkning i den personlige Frihed, som et Alkoholforbud vil være, maa man dog nøje veje begge Parter Grunde, og der staar det for mig som et absolut uberettiget Indgreb i det mest private, naar Samfundet vil berøve de Mennesker, som ellers ikke forbyrder sig mod det, Retten til selv at afgøre, hvorledes de vil forholde sig til Alkohol inden for saadanne Grænser, at det ikke skader andre. Kun hvor de i deres Forhold til Alkohol kommer i Konflikt med de Hensyn, de skylder andre, alias Samfundet, kan dette siges at have nogen Ret til at gribe ind. Gør det alligevel dette staar det for mig som en saa uberettiget Krænkelser af den personlige Frihed og Forsøg paa Umyndiggørelse, at et saadant Forbud, selv om det skulde kunne

ophæve de værste Alkoholmisbrug, dog altid vil føles som en ydmygende og krænkende Foranstaltning.

Hr. Gdr. Christensens Mening med Uddybningen af Spørgsmaalet personlig Frihed er i Henhold til ovennævnte Indlæg at faa konstateret, hvem det er, der vil sand personlig Frihed Den personlige Friheds Værn eller Afholdsbevægelsen. Jeg mener at de begge arbejder for personlig Frihed, eller rettere sagt Afholdssagen gjorde det, indtil de fik Alkoholforbudet paa deres Program. Et Forbud kan nu engang aldrig opfattes som Frihed.

Afholdssagen (uden Forbud) har min inderligste Sympati, og jeg anerkender fuldt ud det store uegennyttige Arbejde, som gennem Aarene er udført af de forskellige Afholdsforeninger, og som absolut maa betegnes som et betydeligt Samfundsgode og et stort Arbejde for at genoprette Selvagtelsen hos de af Drukkenskab nedbrudte Mennesker og har derved bidraget til at stille dem mere personligt frit.

Derimod virker Afholdssagen i Forbindelse med Forbudet nærmest som en Magt, hvor den naturlige Sympati der hidtil har fulgt Afholdsbevægelsen, er gaaet dens Medlemmer til Hovedet, saa de nu tror med et Magtbud at kunne paatvinge alle andre deres Meninger og bøje anderledes tænkende ind under deres Herredømme, og har absolut intet med Frihed at gøre.

Allinge d. 15. Okt. 1918.

Holger Sørensen.

„Den personlige Friheds Værn“.

At Hr. Christensen som Agitator for Afholdssagen gennem sin Artikel i dette Blad af 11. ds. har begaaet en Bommert ved at nedværdige sig til at skrive en Del Ukvemsord, er sikkert nok.

Herved har han iøvrigt afskaaret sig fra at deltage i al videre Diskussion om denne Sag med mig, da han aabenbart maa mangle saglige Argumenter, siden han griber til den Slags Uartigheder.

Dog skal jeg gerne tjene Hr. C. i at definere for ham Udtrykket: Den personlige Frihed, skønt Hr. Christensen som gammel Lærer burde kunne gøre det selv.

Personlig Frihed er det modsatte af personlig Afhængighed. Man er fri i samme Grad, som man kan bestemmes af sit eget Jeg. — Man føler sig derfor fri, naar man har Handelfrihed og ikke hæmmes af Forbud eller anden Tvang.

Det synes mig underligt, at Hr. Christensen venter paa, at „D. p. F. V.“ skal tage Afstand fra sin Artikel, eftersom jeg hævder, at Artiklen var skrevet i dens Favor. At jeg begyndte med at anføre „D. p. F. V.“ i Anførselstegn, synes mig at være en Selvfølge, eftersom det var et Citat. Den Spydighed med at kun i Gaaseøjne vil denne For-

enings Virksomhed komme til at betyde Værn for personlig Frihed, synes mig at være lidt for overlegen, og hvad angaar min Indrømmelse af, at „D. p. F. V.“ er en Modstander af Afholdssagen, kan jeg oplyse Hr. Christensen om at han paa dette Punkt selv har haft Mangel paa Tankegang, idet jeg gaar ud fra, at Afholdsforeningerne kun ved deres „Forbud“ er kommen lidt for langt i deres Virken.

F. G. S.

Fra Uge til Uge

Eline og Knud Jespersen,

der i Sommer har opholdt sig herovre, for at tage Studier, og aabnede en Udstilling af deres Billeder paa Teknisk Skole her i Allinge, faar følgende rosende Omtale i „Dagens Nyheder“:

— Med ubetinget Sympati følger man Ægteparret Knud og Eline Jespersens samvittighedsfulde, dygtige og ideelle Bestræbelser for at yde noget smukt og godt paa Landskabsmaleriets Omraade. Paa Udstillingen i „Dansk Malerkunst“, Frederiksberggade 19, viser de Resultaterne af deres Arbejde i de senere Aar. Knud og Eline Jespersen ligner i Henseende til Malemaade og Motivvalg hinanden ikke saa lidt. Men medens han ligesom er mest optaget af Udtrykket og lægger varm Følelse for Dagen i sine undertiden meget smukke, mere sammensatte Motiver, er det hos hende Farven og Linjerne, der er bestemmende for Virkningen, i hvilken undertiden en vis Kølighed gør sig gældende. Men der findes ikke hos nogen af dem falske Toner, hyppigt derimod meget smukke Harmonier. Ogsaa naar Knud Jespersen vover sig udenfor Landskabsmaleriets Omraade kan han som f. Eks. i Portrættet af Faderen yde noget virkelig værdifuldt.

Hvornaar bider Fisken?

Inden for Dansk Fiskeriforening arbejder man for Tiden med at faa i Gang en praktisk videnskabelig Undersøgelse, der vil faa stor Betydning for Krogfiskeriet efter Torsk, Kuller og Aal. Den gælder en Konstatering af, hvornaar og under hvilke Forhold Fisken bedst bider. Man vil søge at formaa en Del Fiskere Landet over til at føre Dagbog over deres Krogfiskeri, for paa Basis af Optegnelserne at kunne dømme over Sagen.

Da Tændstikkerne kom.

Det er morsomt nu at høre følgende Skildring fra Tændstikkerens Indtog, som fhv. Folketingsmand Lars Larsen giver i „Nordsjællands Vstbl.“:

En af vore Naboer havde været i København og kom hjem med en lille Pakke smaa Pinde med Svovl paa Enden, og naar vi strøg

dem paa en Væg eller Kakkelv, kom der Lid, som endog blussede op i klar Lue. Mor var meget glad ved Opfindelsen, for nu kunde hun jo blive fri for at rode i Gløderne i Skorstenen, men hun syntes alligevel, at det var farligt nok. Der kunde jo stikkes Lid paa af Skærmennesker, og Tyve kunde tænde Lys, naar de stjal.

Den næste store Overraskelse var Sodaen, der kunde erstatte Bøgeske.

En Dag meddelte Bedstemor, at nu havde Søren Blegmand været i København, og han fortalte, at man var i Færd med at belægge en Vej fra København til Roskilde med Jærnbanseskiner, hvorpaa en Vogn skulde køre ved Damp og uden Heste. Bedstemoder vilde knapt tro det, thi hvor skulde man faa den Mængde Jærn fra, der skulde til. Og hvorledes skulde en Vogn kunne køre uden Heste.

Imidlertid, da den første Jærnbane blev aabnet i 1847, kørte mange af Frederiksborg Amts Bønder til København eller Roskilde for at se Vidunderet, og de fik Syn for Sagen.

„Ryge“ eller „Røge“.

En Indsender skriver i „København“:

Jeg tillader mig paa det bestemteste at protestere imod Bladets Forsøg paa at indbilde Publikum, at det skulde være rigtigt at skrive „røge“ Tobak og „Røgere“ i Stedet for „ryge“ og „Rygere“.

Man „røger“ en Skinke og en Makrel, men man „ryger“ en Cigar. Dersom Indsenderen hænger sin Cigar op i Skorstenen ved Siden af Skinken og Makrelen, saa „røger“ han den; putter han den i Munden, som vi andre skikkelige Folk, saa „ryger“ han den. Sprogbrugen er i saa Henseende saa fast, at det vilde være Synd og Skam, om det skulde lykkes at forkludre den.

Banerne har derfor fuldstændig Ret, naar de paa visse Kupidøre skriver: „Ikke-Rygere“, og det vilde være højest beklageligt, om de skulde føle sig imponerede af Bladets Sprogvidenskab og rette det til „Ikke-Røgere“.

En 70-aarig Mand, der i Sommer har tjent 10—12 Kr. daglig ved Tørvæne.

Paa Givskud Mark ved Vejle bor Husmand Christen Pedersen og Hustru, Ane Marie. Han bliver 70, naar han fylder Aar igen. Desuagtet har han i Sommer tjent sine 10—12 Kr. daglig i Tørvæsen, endda han havde henvend 1 Mil at gaa fra Hjemmet til Arbejdspladsen. Men hans Hustru har ikke staaet tilbage. Hun har kunnet sætte 10—15,000 Tørv op om Dagen.

Den køre Snaps.

En foretagsom Mand ved Navn Ring averterede i de københavnske Blade, at han havde opfundet en Metode, paa hvilken han kunde fabricere Brændevin uhyre billigt, fortæller „Frederiksborg Amts Avis.“ Han manglede blot Driftskapital for at kunne udnytte sin Opfindelse, Selvlølgelig var der en Mængde Mennesker, der gerne vilde sætte Penge i dette Foretagende, og de opsøgte derfor Ring, der først fremviste en Del meget vidtløftige Recepter og derefter tog nogle Medicinflasker frem af et Skab. Flaskerne indeholdt en klar Vædske, der lugtede og smagte som den fineste Aalborg Akvavit. Det kunde de naive Pengemænd staa for; de udbetalte med Glæde Ring de „for-nødne“ Penge. Men Ring lavede ikke Brændevin, derimod drak han den paa Kafeer og bugte alle de betroede Midler. — Pengemændene tabte derfor Taalmodigheden og

meldte ham til Politiet, der anholdt ham. Det viste sig saa, at den Vædske, de smaa Medicinflasker indeholdt, var almindelig Aalborg Akvavit, som han havde købt og hældt paa Medicinflaskerne for at narre de godtroende.

Pas paa Rotter og Mus.

Under de nuværende vanskelige Tider, hvor Kornets Værdi og Knapheden paa Levnedsmidler er større end nogensinde, burde ingen Landmand undlade at træffe de fornødne Foranstaltninger for Udryddelsen af Rotter og Mus, som efter Høst begynder Indvandringen fra Markerne og særlig tager Ophold i Lader og Kornstakke.

Gudstjenester og Møder.

Søndag den 20. Oktober.

Ols Kirke Kl. 9 $\frac{1}{2}$, Skrm. 9.
Allinge Kirke Kl. 2, — 1 $\frac{1}{2}$
Kl. 6 Konfirmandfest i Bethel i Olsker. H. Anker Larsen og Sognepræsten taler.

Tirsdag Udsalg i Allinge Menighedshjem Kl. 3.

Onsdag Samfundsmøde. Es. 52.

Erindringsliste.

—o—

Toldkamret 8—12 Form., 2—5 Efterm.
Kæmnerkontoret 10—11 og 2—4.
Borgmesterkontoret 2—4 Eftm.
Laane- & Diskontobanken 2—4 Eftm.
Sparekassen 10—12 og 2—4.
Branddirektøren do.
Stempelfilial i Sparekassen 10—12, 2—4.
Dampskibsexpeditionen, aaben ved Skibenes Ankomst og Afgang Tirsdag og Fredag Efterm., Mandag og Torsdag Form.

Sognepræsten Tirsdag og Fredag 6—7.
Distriktslægen 8—9 og 2—3.
Postkontoret: Søndage 9—12 og 2—7
Søndag 12—2.

Telegrafstationen 8 Morgen til 7 Aften.
Søndag 12—2.

Statsanstalten for Livsforsikring ved Chr. Olsen, Messen. Kontortid 1—4 Em.
Folkebogsamlingen paa Raadhuset: Fredag 7—8,
Jærnbaneer er aaben for Gods 8-12, 2-7
Hjælpekassen: Form., Bagerm. P. Holm
Kasserer H. P. Kofod. Kontortid hver Fredag fra 5—7.

Ordet er frit!

Vi gør vore mange Læsere i By og paa Land opmærksom paa, at enhver kan faa optaget Artikler og Indlæg om Emner af almen Interesse i „Nord-Bornholms Ugeblad“.

Betingelsen er kun, at det skrives i en sømmelig Form og indenfor rimelige Grænser, samt at Indsendere—til Underretning for Redaktionen—opgiver Navn og Adresse. Ligeledes modtager Redaktionen gerne Meddelelser om saadanne Ting og Forhold, som egner sig til Behandling i Bladets Spalter.

Dette gælder baade Byen og Landet, og det er en Selvløvelse, at Redaktionen altid vil iagttage den strengeste Diskretion med Hensyn til sine Kilder.

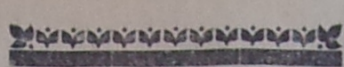
Søger De en Pige, en Kælling eller en Dreng, eller mangler De en Svend eller Lærling en Fodermester eller anden Medhjælp, bør De snarest avertere i Nord-Bornholms Ugeblad der hver Fredag bringes direkte ind c. 1700 Hjem og læses af saa godt som hvert eneste Tyende. En Annonce her i Bladet vil derfor saa godt som altid bringe et tilfredsstillende Resultat.

„Nord-Bornholms Ugeblad“ trykkes i et Antal af mindst 1000 Exemplar og forsendes gennem Postvesenet i Allinge, Sandvig, Olsker, Rutsker, Rø og Klemensker.

„Nord-Bornholms Ugeblad“ har den største Udbredelse i Nordre Herred bliver læst i ethvert Hjem og egner sig derfor bedst til Avertering.

„Nord-Bornholms Ugeblad“ oplyser gerne Bekendtgørelser af enhver Art saasom Køb, Salg, Foreningsmeddelelser, Efter eller Aflysninger, Auktioner etc.

„Nord-Bornholms Ugeblad“ udgiver hver Fredag, kan bestilles paa alle Postkontorer samt paa Bladets Kontor og koster 1 Kr. halvaarlig.

Vinterkonfektion

i stort Udvalg.

Moderne fikse Faconer.

Solidt forarbejdede.

Dame-Ulsters og Frakker

med og uden Skindbesætning.

Pige-Ulsters og Frakker

samt Pigejoler.

Herre- og Dreng-Ulsters og Dragter,

Vor Konfektion

forhandles fra vort Udsalg i Allinge.

Messens Ene-Udsalg

Chr. Olsen.

Damelinned,

Natkjoler, Underkjoler, Chemisser og Benklæder, Skorter.

Messens Ene-Udsalg.

Chr. Olsen.

Paraplyer

for Damer og Herrer.

Messens Ene-Udsalg, Allinge

Herre-Underbeklædning

Trøjer, Benklæder, Sokker, Seler m. m. m.

Uld-Stoppegarner

sort og graat paa Vindsler.

Messens Ene-Udsalg, Allinge.

Bluseliv

i Bomuld, Flonel, Alpakka, Uld og Silke fra 4.50—25 Kr.

Messens Ene-Udsalg, Allinge.

Sygarn

paa Ruller og Vindsler. Kulørt Knaphuls-Silke.

Messens Ene-Udsalg, Allinge.

Vinterhandsker

til Damer, Herrer og Børn.

Chr. Olsen,
Messens Ene-Udsalg, Allinge.

Grise,

4 Ugers Grise er til Salg paa Tuleborg i Rutsker.

En 14-16-aars Dreng

kan faa Plads til 1ste November. Avlsbruger Jacobsen, Tein.

En Pige

kan faa Plads til 1. November paa Bjerregaard i Olsker.

En lille brugt

Læsfjedervogn

er til Salg paa Risegaard i Rutsker.

En Karl

16—18 Aar, som vil passe og malke 6—8 Køer, kan faa Plads til 1. November hos Gdr. Dam, Bagergaard, Rutsker.

Al Jagt

aflyses paa Store Hallegaards Grund i Olsker.

Hallelyst

Allinge.

Skovæbler modtages ikke mere, derimod friske Hasselnødder, Pærkærner, Blomme- og Mirabellesten. M. Kr. Kofod.

Al Jagt

og Færdsel med Skydevaaben er forbudt paa Vævergaards, Bækkens, Kildesgaards, Pæregaards, St. og L. Lærkegaards Jorder i Olsker.

Rutsker Afholdsforening.

— Medlemsmøde paa Hullegaard Onsdag den 23. Oktober, Eftm. Kl. 7 $\frac{1}{2}$.

Kredsformanden har lovet at komme til Stede og afgive Beretning fra Aarsmødet i Lemvig.

Nye Medlemmer optages.

Bestyrelsen.

Bagepulver
Buddingpulver
Citronessents
Mandelessents
Mandler
Vaniliestænger
Vanilietabletter
Vanilleessens

faas hos

Allinge Kolonial & Produktforretning.

Vi har nogle Stk.

Roeskærere og Roerspere

staaende fra i Fjor, som sælges til en meget rimelig Pris pr. Kontant.

Nordlandets Handelshus.

Kunsthonning i $\frac{1}{2}$ og $\frac{4}{2}$ kg Spande
Kompot Frugter i $\frac{1}{2}$ og $\frac{1}{1}$ kg Ds.
Diverse Frugtsafter faas hos

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Ny Maksimalpris paa Sukker

og denne er lavere end tidligere.

Vi sælger Hug Krystal Nr. 1, Hg. Melis L. H. Grov st. Melis Nr. 1. Alm. stødt Melis. Dansk Pudder Nr. 1. Flormelis.

Nordlandets Handelshus.

Avertør i Nordbornholms Ugeblad!

Billigste Annoncepriser. — Største Udbredelse her paa Nordlandet.

Skovle, Spader,

Gravegrebe, Læsegrebe, Skærvegrebe, Haandkultivatorer Gren- og Hæksakse købes billigst hos

P. C. Holm, Allinge.

Blodbudding

er en nærende og forholdsvis billig Spise. Faas i 2 kg Daaser hos

Allinge Kolonial- og Produktforretning

Rønne-Allinge Jærnbanes

Køreplan.

Søgnedage.

Rønne—Sandvig

Fra Rønne	820	630
- Nyker	843	653
- Klemensker	903	713
- Rø	923	733
- Tein	941	751
- Allinge	954	804
- Sandvig	10—	810

Sandvig—Rønne

Fra Sandvig	11—	840
- Allinge	1111	851
- Tein	1124	904
- Rø	1142	922
- Klemensker	1205	945
- Nyker	1220	10—
- Rønne	1240	1020

Søn- og Helligdage.

Rønne—Sandvig

Fra Rønne	845	1235	450
- Nyker	904	1254	509
- Klemensker	921	111	526
- Rø	939	129	544
- Tein	954	144	556
- Allinge	1004	154	609
- Sandvig	1010	2—	615

Sandvig—Rønne

Fra Sandvig	1040	230	645
- Allinge	1048	238	653
- Tein	1058	248	703
- Rø	1114	304	719
- Klemensker	1133	323	738
- Nyker	1145	335	750
- Rønne	1205	355	810

Faldøkser,

Haandøkser, Brændeøkser, Skovøkser, Stikøkser, Bredkiler, Økseskafter, Snedker- og Tømrerværktøj. Største Udvalg. Billigste Priser.

P. C. Holm, Allinge.

Allinge Biograf.

Søndag Aften den 20. Oktober
Kl. 7 og 8¹/₄

Nyt udmærket Pro ram.
Første Klasses Billeder.
Entree: Voksne 50, Børn 25 Øre
Skat iberegnet.

Gammelt Jærn,

Kobber, Messing, Tin, Zink, Bly,
Gummi og Hestehaar købes.
Træskomg. L. Larsen.

En Del Ulstre,

Frakker, Jaketter og Spadsere-
dragter fra sidste Vinter er
endnu paa Lager og sælges
til gammel Pris

ca. 50 pCt. under Dagspris !!

Prima

Regnfrakker

18,00, 27,00, 30,00.

J. P. Sommer,

Magasin du Nord's Udsalg

Allinge.

Leverpostej
Hakkebøf
Kalvekarbonade
forloren Skildpadde
bairske Polser
Gullasch
Boller i Selleri
Frikadeller
Medister med Kaal
Lobescoves
stegte Kødager
Boilet Beef

faas hos

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Christian Soendsen

Bog- og Papirhandel
Bogbinderi

Telefon 90 Nexø

Balataremme,

Remsamlere,
Smørekander,
Rømmefedt

samt
Smørelie og Cylinderolie
faas hos

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Grise, der bliver 4 Uger den
30. Oktober, — er til
Salg hos

Lund, Nørregaard, Rø.

Friskskudte Harer

Agerhøns, Raadyr, Skovduer og Vild-
ænder købes til højeste Pris.

J. B. Larsen.

Overretssagf. Bojesen-Koefoed

Sct. Mortensgade 17, Rønne, Telf. 22
(tidl. Fuldm. ved Byfogedkontoret
Hasle).

Kontordag i Allinge Mandag
do. i Klemens Kroen Torsdag Eft.

Storfaldende engelske Dampkul

til Brug ved Damptrækning er oplosset i disse Dage.

Rene tyske Nøddekul til samme Brug anbefales

Nordlandets Handelshus.

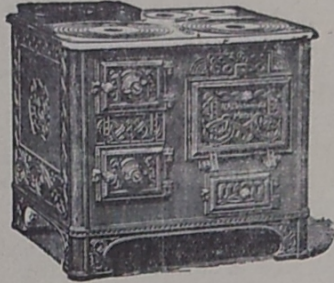
Roerasper og Kartoffelrasper

anbefales fra

Allinge Kolonial & Produktforretning

Til Hjemmebagning og Stegning er
Morsø Regulerings-Komfurer

Stor støbt Stegeovn
og Vandgryder

Sint Jærn
og stærkt som
Støbegods

de allerbedste. 5 Størrelser — højre og venstre.

Til disse kan anvendes al Slags Brændsel, og dette udnyttes fuldt ud
ved Regulering ligesom ved Magasinovnene. Vi har en særlig kontant
Pris paa disse og mener, at Priserne i Løbet af kort Tid bliver endnu
højere. Vi tager gammelt Jærn og Støbegods til højeste Betaling.

Messing-Gelændere til Morsø Komfurer leveres.

Nordlandets Handelshus.

Stort Udvalg

Billigste Priser

Køkkenrekvisitter

faas hos

Allinge Kolonial & Produktforretning

Brødrene Anker

Jernstøberi & Maskinfabrik

Telefon 2. Hasle Telefon 2.

Selvvandingsanlæg, Vand- & Aljepumper m. m.

Stort Udvalg

Stort Udvalg

Carl Lunds bekendte blaa Emaljegods

til billigste Priser hos

Allinge Kolonial & Produktforretning

Bornholms Spare- & Laanekasses

Afdeling i Allinge

Kontortid: 10—12 og 2—4.

Modtager Indskud paa alm. Sparekassetilkaar til en Rente
af 4 pCt. p. a., paa Folio til 2 pCt. p. a.

Roegrebe, Roeknive,

Kartoffelkurve anbefales fra

Nordlandets Handelshus.

Krigsfoderblanding.

Restpartiet bortsælges til billig Pris.

Kun mod Kontant.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Bestil Deres Tryksager i Allinge Bogtrykkeri

Regninger, Meddelelser, Fragtbreve, Brevpapir, Konvolutter

Ny Vinterhatte

hjemkomne i stort Udvalg til meget
smaa Priser.

Floj- og Filthatte fra 6 Kr.

Masser af nye Ting
i Broderier, paategnede saavel som
færdigsyede Stoffer til Paategning i
Klæde, Filt, Lærred, Grenadine og
Bøjstoffer.

Et Slk. dobbeltbredt sort Silketaff
egnet til Bluser.

Af Restpartier til gamle Priser
fremhæves Festons og Mellemværk,
hvide og sorte Blonder, Herre- og
Dame-Lommelærklæder, Halslæs,
saavel glatte som pibede, Dame- og
Drengslips, Blondekraver, Haarnæt
Bændler, Knapper,
Pynfenaale, Knappenaale.

Broscher, Kamme, Spænder,
Haarnaale m. m. m.

Daabsdragter udlejes.

Stoffer modtages til Paategning.
Ærbødigt

Hulda Møller,

Frk. Marie Kjølbers Eftf., Allinge.

Hasle Bødkerforretning.

Aljetønder og Saltekar
samt al Slags Bødkerarbejde have
paa Lager. Reparationer udføres.

C. Aakerlund,

Telefon Hasle 105.

Chokolade og Cacao

faas hos

Allinge Kolonial-
og Produktforretning.

Største Lager

af de anerkendte, moderne,
firkantede Høgeovne
med Magasinlyr.

Runde Magasinovne,

Skærmovne med Daniafyr,
smaa Ovne til Soveværelser.

Komfurer

i alle Størrelser, solide og bedst
indrettede. Priserne er forholdsvis
billige.

Alle Reservedele til Ovne og Kom-
furer fra Hr. C. M. Hess, Veile:
Rør, Riste, Rensedøre, Fyr-
døre, Murgryder, ildfast Sten
og Ler.

1 lidt brugt Daniaovn,
meget anvendelig til Kontor eller
Forretningslokale er billig til Salgs.

P. C. Holm.

Klemensker Snekkerforretning

anbefales.

Telf. Kl. n 13, L. Pihl.

Billige Blommer.

Et mindre Parti udsælges til 100
pr. kg hos

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

By- og Hørredsfuldmægtig
Johannes Kofoed, Hasle.

træffes paa Raadhuset i Allinge
hver Mandag efter Kl. 10 Form. og
i Klemensker Kro hver Fredag
fra 2—5 Eftm.

Allehaande
Kanel
Kardemomme
Muskat
Nellikker
Peber

faas hos

Allinge Kolonial- Produktforretning

Haorehalm

er til Salg til Athentning i denne
Maaned paa

Pellegaard, Rutsker.

Bluseliv. Nederdele.

Stort Udvalg. Alle Størrelser.

Køb

medens der findes Lager af
gode Kvaliteter fra sidste Vin-
ter til gamle Priser.

J. P. Sommer.

Magasin du Nord's Udsalg,
Allinge.

Vi har faaet nye
Sendinger af:

Læssegrebe. Spredegrebe.
Roegrebe, Gravegrebe.
Staauskovle i alle Størrelser.
Sædskovle i alle Størrelser.
Gode svenske Enekurve.
Raspeplader til Kartoffelraspere,
og sælger til meget rimelige Priser.

Nordlandets Handelshus.

Uld og strik-
kede Klude

købes til Maksimalpris.

J. P. Sommer.

Blommer

Rosiner

Torrede Æbler

anbefales
fra

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Blandet Frugtmarmelade

ny hjemkommen
anbefales til Maksimalpris
80 Øre 1/2 kg.

J. B. Larsen.

Prima Flormel

Byggryn
Semulegryn
Macaronni

faas hos

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Prima

Maskinolie
Cylinderolie
Konsistent Fedt
Vognsmørelse
anbefaler

Nordlandets Handelshus

En lille Formiddagspige,

eller En, som skal sy om Eftermid-
dagen søges til 1ste November.

Avlsbruger P. L. Holm,
Allinge.

Frugtsukker

faas hos

Allinge Kolonial og Produktforretning.

Al Jagt

samt Færdsel med Skydevaaben er
strængt forbudt paa underlegnedes
Jorder i Rø: Nielsen, Lille Halle-
gaard, Kofoed, Skærpingsgaard, Pe-
dersen, Degnegaard, Georg Johan-
sen, Georg Olsen, Fritz Jensen, Ha-
rald Madsen, Chr. Andersen, Hans
Larsen og Peter Larsen.

Byggryn.

Alle Sorter Gryn kan faas paa
Bakkemøllen.

Til Vinter- og Efteraarssæsonen

anbefales et pænt Udvalg i moderne Stoffer til Kjoler, Dragter, Kaaber og Ulster i Plyds, Klæde, Serges, Cheviot og melerede Stoffer samt Fløjl og Silketøj.

Besætningsartikler i stort og smukt Udvalg.

Skindkraver og Muffer, Skorter, Herre- og Dameveste samt alt til Trikotage henhørende.

Et stort Udvalg af mine bekendte gode Korsetter er hjemkommen til rimelige Priser.

Waldemar Jørgensen.

En dygtig Syerske anlages straks paa min Systue.

Sæd.

Gode velrensedede Varer modtages til Statslageret hos

Allinge Kolonial- & Produktforretning

Vinteren nærmer sig

og man skal til at tænke paa Vintertojet.

Vi har et stort Lager af

kulørte og blaa Klædninger
i alle Størrelser.

Stortrøjer, Ulsters og Vinterfrakker.

Drengeklædninger

i Jakke- og Matrosfacon.

Største Lager i Hatte og Huer.

Underbeklædning, Sokker og Vanter.

Islandske Trøjer, Vanter og Sokker.

Altid lavest mulige Priser.

Nordlandets Handelshus.

Prima Hamp og Manilla-Tovværk

anbefales fra

Allinge Kolonial- og Produktforretning

Kartoffelmøller

til Hjemmelavning af Kartoffelmel.

Kartoffelbagere

til at anbringe paa Komfur — sælges billigst i

Nordlandets Handelshus.

Bygningsartikler.

Brædder Planker Tømmer

Tagpap, Søm og Spiger, Støbegods

Cement, hydraulisk Kalk

anbefaler

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

2 Stk. Fraugde-Plove

med stort Skær — sælges billigt i

Nordlandets Handelshus.

Ekstrafin norsk Spegesild

i hele, halve og kvart Tønder anbefales fra

Allinge Kolonial- & Produktforretning

I Løbet af Efteraaret venter vi Ladninger med

Norre-Sundby Godningskalk og Aalborg Portland-Cement i Sække.

Vær saa god at gøre Bestilling snarest i

Nordlandets Handelshus.

Frintzenskjold.

Fortælling af Dr. phil. A. P. Adler.

—o—

Femte Kapitel.

Saaledes havde Sammensværgelsen paa Bornholm forberedt sig. Det var ligesom ved indre, underjordiske Telegrafer, sympatiske Traade; man kastede Stikordet til hinanden, følte sig for og lod Omstændighederne lede. Mange Aftaler og Sammenkomster fandtes ikke. De syntes snarere, for de forsigtige og listige Bornholmere, at være til Hinder, at ville vække Opmærksomhed; de sammensvorne Hænder vilde være en Knude paa Strengen. Men man var mange Steder enig, at tage Byttet hvor man fandt det. Lejligheden, „hvor det kunde gaa an,“ „hvor det kunde ske og udføres,“ var det stille Feltraab. Her var en stille Jagt efter Guvernøren. Men hvem var Skytten? —

Er der noget, der er karakteristisk for Bornholm, saa er det de mange smaa Lunde, der ligner engelske Lystparker. De findes spredte hist og her som Pletter. Skove i større Udstrækning findes ikke, naar man nu maaske undtager Almindingskoven og et Par Birkeskove. Men hine Busketter opveje, med Hensyn til Udsigt, Skovene. En større Skov, som vi kender dem fra Sjælland, indskrænker Udsigten, men de adspredte smaa Buskader er grasiøse, og hæmmer ikke Øjet i den vide Udsigt.

I en saadan Lund, havde midt i November, en Eftermiddag, da det netop begyndte at blive skummelt, et Selskab af Skytter fra Rønne posteret sig. Tvende Skytter, der ved Lundens Udgangs holdt spejdende Vagt efter, om der maaske nogen skulde nærme sig, tydede paa, at det var Krybskytter, der benyttede Aftenskumringen, vi vil ikke her sige, til deres Fordel, men snarere til deres Fornøjelse, thi Selskabets Formand var den rige Købmand Willem Klausen, der morede sig med at træffe en Ræv, mere som passioneret Jæger, og for det pikante i Krybskytteriet, end for Skindets Skyld.

„Aa, lad de Hare løbe,“ sagde Willem Klausen til sin Søn eller Stifsøn, Klaus Høg, en Kæmpekarl, der havde Ord for at være Landets bedste Skytte, da han saa at han lagde an paa en Hare. „De Hare er ikke værd at have. Husk paa, hvert Skud kan røbe os. Lad Harene løbe og skyd paa Rævene.“

„En stegt Hare er forresten ikke at kaste Vrag paa, jeg behager dem godt,“ svarede Klaus Høg, idet han trak Bøssen tilbage fra det Sigte, den allerede laa i.

„Man burde aldrig spise det vilde Tøj,“ svarede Willem Klausen, „det er ikke rigtig Menneskeføde. Hvad vi skal leve af, maa vi selv ved Husflid opelske og tilvejebringe. Det vilde Tøj er i Grunden ikke andet, end en Slags store Mus, Rotter eller Katte, der sniger sig omkring og ikke er bestemt til ordentlig Menneskeføde.“

Herpaa fulgte intet andet Svar, end et Skud fra Klaus Høgs Bøsse; „der ligger Ræven,“ sagde han, og idetsamme greb han Faderens Bøsse, skød og sagde: „Haren ta'er vi med i Købet.“ I en Haandevending havde han skudt en Ræv og en Hare.

„Lange Klaus skyder hvad der kan skydes,“ sagde en af Selskabets jublende. „Vi skulde blot til Exempel nu have Guvernøren, i en eller anden Krog, her i Lunden.“

„Tys, tys,“ sagde Willem Klausen, „den Kæmpe kan ikke skydes. Han hører til Djævelen og har Magt over Kuglen. Han har taget Magten fra Djævelen og hans Verden; de gør ham ingen Skade.“

„Naar man træffer godt,“ svarede Lange Klaus, „kunde en Kugle eller et Sværd vel nok give ham sin Bekomst.“

„Nej, vist ikke Søn,“ sagde Willem Klausen, „skal han skydes, saa maa der være gjort Kunst ved Kuglen; den maa f. Ex. være baaret paa et menneskeligt Bryst; før trænger den ikke ind i hans. Men der er ingen, der vover at komme Guvernøren saa nær.“

Willem Klausens Broder, Borgmester Klaus Klausen, rykkede ved disse Ord Selskabets nærmere, og sagde: „man siger, Jens Kofod og flere, har tænkt paa et og andet. Har du ikke hørt det samme, Svoger Jens?“

Den Tiltalte Jens Lauritzen, ogsaa Borgmester, der var gift med Klausernes Søster, svarede her til: „Jeg troer ikke Kofoderne ere saa ka'ere.“ „Jo, ka'ere og kompisige kan de nok være,“ svarede Willem Klausen. „men de mener det ikke ierligt. Det var dem, der forraade os i den forrige svenske Krig.“

„Fortæl os engang,“ bad Lange Klaus, „hvorledes gik det egentlig til i Affæren 1645.“

„Lad os ikke tænke paa de svundne Tider,“ svarede Willem Klausen, „men snarere lidt paa Nutiden. Forresten kan jeg bedst fortælle dig Begivenheden 1645, ved at oplæse, hvad min Degn har skrevet i min Salmehog, foran paa de hvile Blade. Jeg bærer altid min Salmehog i Lommen, selv om jeg har Geværet ved Siden. Og har du Lyst, saa kan du høre.“

Willem Klausen tog derpaa til Orde og læste: „Historien 1645, da Svensken først tog Nexø og siden hele Landet, kan fortælles kort med de Ord: 1645, den 9. Juni, røvede Svensken Nexø, den 11. Juni, gav Kaptajnerne Landet op. Mer ved man ikke med Sandhed at sige. Rigsdagen, den 4. Maj, Aaret efter, frikendte Rosenkranz, da man undersøgte hans Forhold og Forholdsregler. Men saa meget er vist, at 400 Mand Svenskere, fra Wrangels Flaade, tog hele Bornholm, der dog i en Fart kunde have rejst 4000 Mand imod dem. Først tog de Nexø og gav sig god Tid til at plyndre den ud. Og da Rosenkranz, der jo var Kommandant paa Slottet, sendte Hjælp og Ordre, var det for silde, for at hjælpe. Derimod var vore Tropper dragne for tidlig bort, thi saa stod Wrangel for Slottet og tvang Kommandanten til at overgive sig efter tre Dages Belejring.“

„Mærkeligt nok,“ sagde Broderen, Klaus Klausen, „dengang tog Svensken Landet, men var saa skikkelig, at give det tilbage igen ved Brømsbroer-Freden. Af lutter Høflighed, skænkede Dannerkongen ham det derfor nu i Roskilde-Freden.“

„Og hvad jeg mindst af alt forstaar mig paa,“ sagde Lange Klaus, „er at de forræderske Kaptajner, efterat være dømt ved Herredagsdom, dog leve nok saa rask herovre. Baade Major Christian Maccabæus og Kaptajnerne Mads Kofod, Jacob Kofod, Sigvart Sonne og Jost Nicolaj, blev jo alle dømt.“

„Ja, men det er Adelsmænd,“ svarede Willem Klausen, og over dem har Kongen, i vor Tid, ingen Magt; de har Magt over ham, og gøre hvad de ville.“

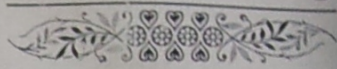
Forts.

Prima

Taglak og Tagtjære

samt Tjærekestene anbefales fra

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Morescos

Dameovertøj

er landskendt for

*Flot Snit,
Fikse Faconer,
Gode Stoffer.*

Føres paa Nordbornholm kun i

Magasin du Nords Udsalg.

J. P. Sommer.

Allinge.

Køb det fortrinlige Centralvarmekomfur

HEKLA!

Meget brændselsbesparende. Kakkeltovne overflødig. Alle Værelserne opvarmes fra Komfuret.

Maskinhandler Holmstrøm
Telefon Rutsker 4.

Færdige Anlæg forevises.

Svinemel,

Hvedeklid,

Rugklid,

Blandsæd,

Have og

Blodmelasse,

sælges mod Kontant og aflevering af Ernæringsraadets Rekvissionsedler hos

Allinge Kolonial- og Produktforretning

Et Parti Melasse

bortsælges til Svinefoder.

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Vi har Lager af

tørre, pæne Granbrædder

til Gulv og Loft.

Do. godtflavede Panelbrædder i alle Længder.

Rigtig gode Udskuksbrædder i alle Længder.

Sparrer, Tømmer, Lægter, Lister.

Priserne ere endnu meget rimelige i

Nordlandets Handelshus.

Kaffe.

En prima Erstatning herfor er

Solo
Normal
Malt **Kaffe-Suprogat.**

faas hos

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

**CLOËTTA®
ALBA**

Spise - Chocolader